

**PAŃSTWOWY
WOJEWÓDZKI INSPEKTOR SANITARNY
W BYDGOSZCZY**

85-031 Bydgoszcz, ul. Kujawska 4

e-mail: wsse.bydgoszcz@pis.gov.pl

centrala: 52 37 618 00 fax: 52 34 59 840 sekretariat: 52 37 329 34 www.pwisbydgoszcz.pl

POCHÓWEK I CEREMONIA POGRZEBOWA W DOBIE PANDEMII KORONAWIRUSA

W ostatnim czasie w przestrzeni publicznej pojawia się wiele różnych informacji na temat pochówku osób zmarłych na COVID-19 oraz ceremonii pogrzebowej. W związku z pojawiającymi się wątpliwościami oraz licznymi zapytaniami, Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pragnie się odnieść do obowiązujących zasad i wytycznych w tym zakresie.

Sposób postępowania ze zwłokami osób zmarłych, których zgon nastąpił z powodu choroby wywołanej wirusem SARS-CoV-2 został precyzyjnie określony w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 3 kwietnia 2020 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi. Zgodnie z nim należy:

- 1) przeprowadzić dezynfekcję zwłok płynem odkażającym o spektrum działania wirusobójczym;
- 2) odstąpić od standardowych procedur mycia zwłok, a w przypadku zaistnienia takiej konieczności należy zachować szczególne środki ostrożności;
- 3) unikać ubierania zwłok do pochówku oraz okazywania zwłok;
- 4) umieścić zwłoki w ochronnym, szczelnym worku, wraz z ubraniem lub okryciem szpitalnym, a w przypadku przekazania zwłok do spopielenia umieścić pierwszy worek ze zwłokami w drugim worku;
- 5) zdezynfekować powierzchnię zewnętrzną kolejno każdego worka przez spryskanie płynem odkażającym o spektrum działania wirusobójczym;
- 6) zwłoki zabezpieczone w sposób, o którym mowa w pkt 1, 4 i 5, umieścić w:
 - a) kapsule transportowej, w przypadku przekazywania zwłok do krematorium, wykonanej z materiału umożliwiającego jej mycie i dezynfekcję, która po przekazaniu zwłok do spalarni podlega standardowej dekontaminacji środkami powierzchniowoczynnymi, albo
 - b) trumnie do pochówku, w przypadku bezpośredniego pochowania na cmentarzu;
- 7) umieścić na dnie trumny do pochówku warstwę substancji plynochłonnej o grubości 5 cm;
- 8) niezwłocznie po złożeniu zwłok w trumnie lub kapsule transportowej trumnę lub kapsułę transportową zamknąć szczelnie i spryskać płynem odkażającym o spektrum działania wirusobójczym;
- 9) transport zwłok, jeżeli jest to możliwe, prowadzić jednym zespołem przewozowym.

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

Ciała zmarłych na COVID-19 oddawane są rodzinom w zamkniętych, odkażonych trumnach. Niestety rodziny nie mają szansy na ostatnie pożegnanie. Nie jest prawdą, że osobę zmarłą na chorobę spowodowaną wirusem SARS-CoV-2, trzeba pochować jak najszybciej. Pochówek odbywa się po dokonaniu formalności związanych z uroczystościami pogrzebowymi. Pomieszczenia, w których osoba zmarła przebywała, oraz wszystkie przedmioty, z którymi była w styczności, poddaje się odkażaniu.

Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny otrzymuje wiele sygnałów o sugestii księży oraz zakładów pogrzebowych polecających kremację. **W dalszym ciągu są to jednak tylko sugestie nie umocowane w prawie. Odniesienie do bezpośredniego pochowania na cmentarzu w przypadku umieszczenia zwłok w trumnie do pochówku nie oznacza, że zwłoki umieszczone w takiej trumnie nie mogą być przed dokonaniem pochówku do grobu przewiezione do zakładu pogrzebowego, czy do kaplicy, celem dokonania ceremonii pogrzebowej.** Użycie terminu *bezpośrednie pochowanie*, w kontekście całej regulacji, oznacza pochówek bezpośredni tj. bez uprzedniej kremacji.

Zatem organizacja ceremonii pogrzebowej, przy uwzględnieniu regulacji dotyczących właściwego zabezpieczenia zwłok i ograniczeń, pozostaje w gestii osób dokonujących pochówku.

Państwowy Wojewódzki
Inspektor Sanitarny w Bydgoszczy

Wojciech Koper

**Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny
Wojciech Koper**